

Çocuk Gelişimi Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılıkları ve Gelişmeleri Kaçırma Korkuları (FOMO) Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Investigation of the Relationship Between Child Development Students' Social Media Addiction and Fear of Missing Out (FOMO)

Muhammed Köstekçi¹, Türkan Saatçi²

¹Sorumlu Yazar, Öğr. Gör., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, muhammed.kostekci@ahievran.edu.tr (<https://orcid.org/0000-0002-4331-4398>)

²YL. Öğr., Çocuk Gelişimci, trknsaatci05@gmail.com, (<https://orcid.org/0000-0003-0854-7273>)

Geliş Tarihi: 17.11.2023

Kabul Tarihi: 03.04.2024

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, gelişen yeni teknolojiler ile birlikte artan sosyal medyanın kullanım düzeyinin belirlenmesi ve buna bağlı olarak da çocuk gelişimi öğrencilerinin sosyal medyadaki gelişmeleri kaçırma korkusunun belirlenmesidir. Bir diğer amacı ise, sosyal medya kullanımının yoğunluğu ile gelişmeleri kaçırma korkusu arasındaki ilişkinin düzeyinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, bu çalışma ile birlikte eğitim alanı için yeni olan bu konunun çalışılması ve sonraki çalışmalara ışık tutması amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Ahi Evran Üniversitesi'nde okuyan çocuk gelişimi bölümü lisans ve önlisans öğrencilerinden oluşan 304 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada, ilişkisel tarama modelinden faydalanılmıştır. Araştırmanın örneklem yönteminde ise gelişigüzel örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada "Sosyal Medya Bağımlılığı Yetişkin Ölçeği" ile "Gelişmeleri Kaçırma Korkusu" kullanılmıştır. Araştırmanın verileri SPSS (25) programından yararlanarak analiz edilmiştir. Yapılan kolerasyon ve regresyon analizi sonuçlarına bakılarak çocuk gelişimi öğrencilerinin sosyal medya bağımlılıkları ile FOMO arasında pozitif yönlü bir ilişkinin var olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: FOMO, sosyal medya, sosyal medya bağımlılığı, gelişmeleri kaçırma korkusu, çocuk gelişimi.

ABSTRACT

The aim of this research is to determine the level of use of social media, which has increased with the developing new technologies, and accordingly, to determine the fear of missing developments in social media among child development students. Another aim is to determine the level of the relationship between the intensity of social media use and the fear of missing developments. In addition, with this study, it is aimed to study this issue, which is new for the field of education, and to shed light on future studies. The study group of the research consists of 304 undergraduate and associate degree students of child development department studying at Ahi Evran University. Relational screening model was utilized in the study. Random sampling method was used in the sampling method of the research. "Social Media Addiction Adult Scale" and "Fear of Missing Developments" were used in the study. The data of the study were analyzed using the SPSS (25) program. Based on the results of the correlation and regression analysis, it

was concluded that there is a positive relationship between child development students' social media addiction and FOMO.

Keywords: FOMO, child development, fear of missing out, social media, social media addiction.

GİRİŞ

Günümüzde sosyal medyada uygulamaları, eğitim alanı üzerinde oldukça etkili olmaya başlamıştır. Sosyal medya uygulamaları ile insanlar birbirlerini takip ederek diğer bireylerin neler yaptıkları, nerede gezdikleri, neler paylaştıkları gibi konularda daha fazla bilgi edinmelerini sağlamaktadır. Sosyal medya uygulamaları ile eğitim alanında artık yeni bir devir açılmıştır. Teknolojik gelişmeler birçok kolaylığı hayatımıza getirmekle birlikte bazı rahatsızlıklara da kapı aralamaktadır. Günümüzün psikolojik hastalıklarından biri olarak algılanan Gelişmeleri Kaçırma Korkusu (Fear of Missing Out-FOMO) Sendromu uluslararası kaynaklarda uzun bir süredir yer bulmaktayken ülkemizde yeni gündeme gelen ve literatürümüze girmeye başlayan bir sendromdur.

FOMO, bireyin sosyal bir iletişim, etkileşim, ödüllendirici bir deneyim, karlı yatırım veya diğer tatmin edici olaylar için bir fırsatı kaçırabileceğinden endişe duymak olarak tanımlanmıştır (Anderson, 2011; Wortham, 2011). Ayrıca FOMO, bireylerin sosyal ağlar üzerinden ödüllendirici deneyimler yaşayabilmeleri amacı ile oluşturduğu yaygın kaygı olarak tanımlanmaktadır (Dossey, 2014; Przybylski vd., 2013). FOMO'nun literatürde başka bir tanımında ise, daha heyecan verici veya ilginç bir olayın gerçekleştiğine dair yaygın bir endişe olarak görülmektedir (Przybylski vd., 2013). Przybylski ve meslektaşları, sosyal medya kullanım ilişkilerini tanımlamak için "bağımlılık" gibi terminolojiyi bıraktılar ve "Kayıp Korkusu" olarak FOMO terimini kullanmayı tercih ettiler (Przybylski vd., 2013).

Wortham (2011), FOMO'nun tarih boyunca bireylerin arkadaşlarının, ailesinin ve hatta yabancıların yaşamları hakkında bilgi sahibi olmasını sağlayacak herhangi bir iletişim kanalında bulunduğunu ileri sürmektedir. Bu iletişim kanalları arasında sosyal medya, gazeteler, mektuplar, resimler, yıllık tatil bültenleri ve e-postalar bulunmaktadır (Wortham, 2011). FOMO, başkalarından etkilenen kişilerin kendileri için arzu ettikleri deneyimleri yapma korkusudur ve diğer insanların yaptıklarına bağlı olma istekleridir. FOMO'dan muzdarip kişiler, başkalarının ne yaptıklarını bilmek, güncellemelerini takip etmek ve kendi güncellemelerinin takip edilmesini ister (Przybylski vd., 2013).

İnternet ve sosyal medyayı aşırı şekilde kullanan kişiler de görülen FOMO, sosyal medya aracılığı ile paylaşılan bir gönderiyi, durum güncellenmelerini ve son olaylardan haberdar olmama, bilgi alma çemberinin dışında kalma kaygısı sonucu oluşan bir sorundur (Eşitti, 2015). FOMO anlayışını ampirik olarak çerçevelemek için ise, insan motivasyonunun büyük çaplı teorisi olan Öz Belirleme Kuramı (ÖBK) yararlı bir perspektif sağlar (Przybylski vd., 2013). ÖBK, kişilerin kendi davranışlarını başlatmalarında ve düzenlemelerinde kendi tercih duygularını yaşamalarıdır (Deci vd.,1989). Doğal ya da içsel eğilimlerimizi etkili ve sağlıklı bir şekilde davranışa dönüştürmeyi destekleme üzerine eğilen bir motivasyon teorisidir. Öz belirleme kuramı güdülenme ve kişilik gelişimine yeni bir bakış açısı getirmiştir (Grolnick, 2009) ve dolayısıyla gelişmeleri kaçırma korkusu yaşayan insanların davranışlarını da bu teori kapsamında incelemek mümkün olacaktır (McCabe vd., 2004).

Literatürde FOMO kavramı üzerine birçok çalışma sonucu FOMO'nun, sosyal mecraları kullanımları için sürükleyici güç olduğunu, özellikle tüm dünya üzerinde yaygın olan Facebook, Instagram, Twitter ve Snapchat gibi uygulamaların FOMO davranışları üzerinde önemli bir payının olduğunu belirtmektedir. FOMO görülme sıklıkları genç bireylerde, özellikle de genç erkekler arasında yaygındır. Bireylerin yaşamlarına ait hayat tatminlerin düşüklüğü, yüksek

FOMO görülme sıklıkları ile bağlantılıdır. Düşük düzeydeki özerklik ve yetkinliklere sahip bireyler FOMO'ya daha fazla meyillidir. Sosyal medya kanalları üzerinden yapılan herhangi bir paylaşım yapıp yapılmadığı, gelen mesajlar, e-mailler ve bilgilerin güncellemelerinin kontrolü gibi farklı sebeplerle akıllı telefonlar üzerinden sürekli denetlemesi ve kontrollerini yapması FOMO'nun ortaya çıkmasını tetiklemektedir. Ders esnasında akıllı telefonlarını sık kullanan öğrencilerin FOMO düzeylerinin çok yüksek olduğu görülmektedir (Dossey, 2014; Gezgin vd., 2017; Przybylski vd., 2013; Swar & Hameed, 2017; Zunic, 2017).

FOMO, teknolojiyi en fazla kullanan bireyler olan Z kuşağında yaygın olarak görülmektedir. Z kuşağı olarak adlandırılan bireylerin tablet, bilgisayar, telefon vb. araç ve gereçler ile internette daha fazla zaman geçirmeleri bu bireylerin FOMO'ya daha fazla yakalanmalarına sebep olmaktadır. Gelişmeleri kaçırma korkusu (FOMO) yaşama düzeylerine bakıldığında genellikle 15 ile 25 yaş düzeylerindeki genç bireylerin ve 25-35 yaş arasındaki erişkin bireylerin oldukları görülmektedir. Özellikle sosyal medya ortamlarında genç bireylerin fazla olması sebebi ile kaygı duymaları söz konusu olmaktadır. Bu bireylerin gündemi sürekli takip etme istekleri ve çevrelerinde olan biten durumları kaçırabileceklerine yönelik endişeleri bulunmaktadır. FOMO başkalarının yaptıklarıyla sürekli bağlantı kurma arzusuyla ve özellikle durumunun karşılaştırılması için sürekli fırsat sunan sosyal medya teknolojileri ile ilişkilidir (Przybylski vd., 2013).

Teknoloji ve internetin gelişmesiyle birlikte yeni özellikler kazanan teknolojilerin hayatımızdaki önemi gittikçe artmaktadır. Günümüzde "akıllı telefon" olarak adlandırılan cep telefonlarının insanların hayatında televizyon izlemesine, sosyal medyayı gezebilmelerine hatta işlerini yapabilmelerine olanak sağlamaktadır. Ancak bu durumun olumlu tarafları olduğu gibi olumsuz tarafları da bulunmaktadır. Dünyada bilgi ve iletişim teknolojilerinin hızla gelişmelerinin devam ettiği bir çağda FOMO olgusu, son zamanlarda bilim insanlarının daha çok ilgisini çekmeye başlamıştır (Hato & Hoetjes, 2013).

Genç nesillerde FOMO yaygınlığı ile yapılan araştırmalarda nedenleri arasında aşırı telefon kullanma, mobil internet kullanımı ve sosyal medya kullanımı olduğu görülmektedir (Ak&Yildirim, 2018; Gezgin vd., 2018; Gezgin vd., 2017; Gökler vd., 2016). Akıllı telefonlar aracılığı ile internete ve sosyal medya ile birçok uygulamayı her an kullanılabiliyor olması, insanların akıllı telefonlarıyla daha çok zaman geçirmelerine ve erişim sağlanamadığında endişe ve stres duymalarına neden olmaktadır (Yildirim & Correia, 2015). Bireylerin sosyal medya aracılığı ile çevrim içi alanlarda karşılaştıkları bilgi miktarları sürekli artmakta, dolayısıyla bireyler bilgilere ulaşmak için daha fazla söz konusu ortamları ziyaret etmek durumunda kalmaktadırlar. Bu durum bazı sorunları da beraberinde getirerek problemlili sosyal medya kullanımı olarak karşımıza çıkmaktadır (Bányai vd., 2017; Barker, 2009; Shensa vd, 2017).

Sosyal medyanın bağımlılık yapıcı davranışlar (Alabi, 2013) veya duyarlılık, depresyon ve anksiyete gibi psikiyatrik belirtiler için bir çıkış sağlayabileceğini öne sürmektedir (Alavi & Mansor, 2011). FOMO yaşayan bireylerin iletişim aracı olarak yüz yüze iletişim kurmak yerine sosyal medya ağlarını kullanarak iletişim kurdukları belirtilmiştir (Dossey, 2014). Bu çalışmada; gelişen yeni teknolojiler ile birlikte artan sosyal medyanın kullanım düzeyinin belirlenmesi ve buna bağlı olarak da çocuk gelişimi bölümü öğrencilerinin sosyal medya bağımlılıkları ile gelişmeleri kaçırma korkusu ilişkisinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Çalışmada çocuk gelişimi öğrencilerinin seçilmesinin nedeni çocuk gelişimcilerin pek çok farklı noktada çocuklarla iletişimleri bulunduğu için FOMO düzeylerinin öncelikli olarak çocuklara etkisinin olması muhtemeldir. Çocuklarla iletişim ve tüm süreçler içerisinde bir etkileşim oluşması ve çocukların çocuk gelişimcilerle birlikte risk altında bulunmasından dolayı olası risklerin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Bir diğer amacı ise, sosyal medya kullanımının yoğunluğu ile gelişmeleri kaçırma korkusu arasındaki ilişkinin düzeyi ve farklı değişkenlere göre değişip değişmeme durumunun belirlenmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, bu çalışma ile birlikte eğitim alanı için yeni olan bu konunun çalışılması ve sonraki çalışmalara ışık tutması amaçlanmıştır.

Bu bağlamda araştırmanın problemi; “Çocuk gelişimi bölümü öğrencilerinin sosyal medya bağımlılıkları ve gelişmeleri kaçırma korkuları (FOMO) arasındaki ilişki var mıdır?” şeklinde oluşturulmuştur. Bu araştırmada şu sorulara yanıt aranmaktadır,

1. Sosyal medya kullanımı ile GKK arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
2. Çocuk gelişimi öğrencilerinin sosyal medya bağımlılıkları ile demografik bilgiler arasında ilişki var mıdır?
3. Çocuk gelişimi öğrencilerinin sosyal medyadaki gelişmeleri kaçırma korkusu ile demografik bilgiler arasında ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Öğrencilerin sosyal medya bağımlılıklarının tespiti ve gelişmeleri kaçırma korkusu ile ilişkisinin belirlenmesi ve sosyal medya bağımlılığının gelişmeleri kaçırma korkusunana etkisinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu kısımda çalışma hazırlanırken nasıl bir yol izleneceğine değinilmektedir. Burada; araştırmanın kuramsal çerçevesi, varsayımları, kapsam ve sınırlılıkları, veri toplama tekniği ve verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilmektedir.

2.1. Araştırma Modeli/Deseni

Bu araştırmada çocuk gelişimi bölümü öğrencilerinin sosyal medya bağımlılıkları ve gelişmeleri kaçırma korkuları (FOMO) arasındaki ilişkinin farklı değişkenler açısından anlamlı düzeyde farklılık bulunup bulunmadığını var oldukları şekilde betimlenmeye çalışılmıştır. Araştırma tarama modelinden ilişkisel tarama modelinde tasarlanmıştır. İlişkisel tarama modelleri iki veya daha fazla değişken arasındaki değişim düzeylerinin ne düzeyde var olduğu ile ilgili derecesinin bulunması ve durumun mevcut olan hali ile betimlemeyi hedefleyen araştırma modelidir (Karasar, 2009). Araştırmanın örneklem yönteminde ise gelişigüzel örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Gelişigüzel örnekleme yönteminde araştırmacının evren içerisinden herhangi bir parçayı rastgele şekilde alması şeklinde oluşmasıdır (Dawson & Trapp, 2001).

2.2. Çalışma Grubu/Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2021-2022 eğitim öğretim yılında Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Çocuk Gelişimi bölümü öğrencilerini kapsamaktadır. Bu bağlamda araştırmanın evreninin 88'i ön lisans ve 317'si lisans olmak üzere toplamda ise 405 çocuk gelişimi bölümü öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem yönteminde gelişigüzel örnekleme yöntemi kullanılacaktır. Gelişigüzel örnekleme yönteminde araştırmacının evren içerisinden herhangi bir parçayı rastgele şekilde seçmesi şeklinde oluşmaktadır (Dawson & Trapp, 2001). Çalışma kapsamında ise 304 çocuk gelişimi öğrencisine ulaşılmıştır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak, demografik bilgileri içeren “Kişisel Bilgi Formu” ile “Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği-Yetişkin Formu” (Şahin & Yağcı, 2017) ve “Gelişmeleri Kaçırma Korkusu” ölçeği (Gökler vd., 2016) kullanılmıştır.

2.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacılar tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu'nda çocuk gelişimi öğrencilerinin yaş, gelir düzeyleri, eğitim düzeyleri ve sınıf düzeylerine ilişkin sorular yer almaktadır.

2.3.2. Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği-Yetişkin Formu (SMBÖ-YF)

Şahin ve Yağcı (2017) tarafından 18-65 yaş arası yetişkinlerin sosyal medya bağımlılık düzeylerini belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Gerçekleştirilen geçerlik çalışmaları çerçevesinde açımlayıcı ve doğrulayıcı analizleri yapılmış ve beşli likert tipi, 2 alt boyut (sanal

tolerans ve sanal iletişim) ve 20 betimlemeden oluşan bir yapıya sahip olduğu belirlenmiştir. Sanal tolerans alt boyutu 1-11'inci maddeler, sanal iletişim ise 12-20'inci maddelerden oluşmaktadır. 5. ve 11. maddeler ters puanlanmaktadır. Ölçeğin faktör yükleri 0.61 ile 0.87 arasında sıralanmaktadır. Ölçeğin uyum indeksi değerleri ise $\chi^2/sd=3.05$, RMSA=.059, SRMR=.060, NFI=.59, CFI=.96, GFI=.90; AGFI=.88) olarak bulunmuştur. SMBÖ-YF'nun faktör yükleri 0.61 ile 0.87 arasında değerler almaktadır. Ölçeğin geneli için Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı 0.94, alt boyutlardan sanal tolerans için 0.92 ve sanal iletişim için 0.91 bulunmuştur. Ölçeğin test-tekrar test güvenilirlik katsayıları geneli için 0.93; alt boyutlardan sanal tolerans için 0.91 ve sanal iletişim için 0.90 olarak belirlenmiştir. Analizler SMBÖ-YF'nun, yetişkinlerin sosyal medya bağımlılığını belirlemeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğunu ortaya koymuştur. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 100, en düşük puan ise 20'dir. Puanın yüksek olması bireyin kendisini "sosyal medya bağımlısı" olarak algıladığı biçiminde değerlendirilmektedir.

Sosyal Medya bağımlılığı ölçeğinin iç tutarlılık katsayılarının yüksek olduğu ve buna bağlı olarak Cronbach's Alpha değerinin yüksek olduğu (Cronbach's Alpha = 0,862) görülmektedir. Cronbach Alpha değerinin 0,80 ile 1 arasında olması ölçeğe bağlı 20 ifadenin güvenilir olduğu sonucuna ulaştırmaktadır. SMBÖ-YF'nun alt boyutu olan "sanal tolerans" boyutunun iç tutarlık ve güvenilirlik düzeyi 0,775 ve "sanal iletişim" boyutunun iç tutarlılık ve güvenilirlik düzeyi 0,808 olarak hesaplanmıştır. Sanal tolerans boyutunun oldukça güvenilir ve sanal iletişim boyutunun ise yüksek derecede güvenilir olduğu görülmektedir.

2.3.3. Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği (GKKÖ)

Fear of Missing Out (FoMO) ölçeğinin Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Gökler ve arkadaşları (2016) tarafından bireylerin FOMO düzeylerinin tespit edilmesi amacı ile geliştirilmiştir. Geliştirilen geçerlilik çalışmaları kapsamında açımlayıcı ve KGİ analiz yapılmıştır. GKKÖ beşli likert tipi ve 10 sorudan oluşan bir yapıya sahiptir. Ölçeğin faktör yüklerinin 0.36- 0.77 arasında değişmektedir. Ölçeğin geneli için Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısının 0.81 olduğu belirlenmiştir. Analizler GKKÖ'nin bireylerin bağımlılıklarını belirleme yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğunu ortaya koymuştur. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 50, en düşük puan 10'dur. Puanın yüksek olması bireylerin "gelişmeleri kaçırma korkusu bağımlısı" şeklinde kabul edilmektedir.

FOMO ölçeğinin iç tutarlılık katsayılarının yüksek olduğu ve buna bağlı olarak Cronbach's Alpha değerinin yüksek olduğu (Cronbach's Alpha = 0,830) görülmektedir. Cronbach Alpha değerinin 0,80 ile 1 arasında olması ölçeğe bağlı 10 ifadenin güvenilir olduğu sonucuna ulaştırmaktadır.

2.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma verileri Google Formlar yöntemi ile toplanılmıştır. Araştırmanın verileri SPSS (25) programından yararlanarak analiz edilmiştir. Katılımcıların sosyo-demografik bilgilerine ilişkin dağılımları ve buna ilişkin frekans ve yüzdeleri verilmiştir. Araştırmada Pearson korelasyon ve basit regresyon analizi kullanılmıştır.

2.5. Araştırma Etiği

Yapılan çalışmamız için Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesinden E-42695516-730.08.03-00000397227 sayılı yazı gereği ve Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Çiçekdağı Meslek Yüksekokuldan 11.02.2022 tarihli ve E-42695516-730.08.03-00000397242 sayılı yazıya istinaden kurumdaki araştırma izinleri alınmıştır. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun 03.03.2022 tarih ve 2022/02/21 sayılı kararı yazısına istinaden gerekli izinler alınarak çalışma oluşturulmuştur.

BULGULAR

Tablo 1

Öğrencilerin Demografik Bilgileri

Öğrencilerin Özellikleri	Demografik	n	%
Yaş	18-19	32	10.5
	20-21	163	53.6
	22-23	72	23.7
	24-25	10	3.3
	25 üstü	27	8.9
Gelir Düzeyi	0-250	20	6.6
	251-500	33	10.9
	501-750	76	25.0
	751-1000	109	35.9
	1000 üstü	66	21.7
Eğitim Düzeyi	Ön Lisans	23	7.6
	Lisans	281	92.4
Sınıf	1. Sınıf	101	33.2
	2. Sınıf	113	37.2
	3. Sınıf	55	18.1
	4. Sınıf	35	11.5

Tablo 1’de öğrencilerin yaş özelliklerine göre dağılımları incelendiğinde % 10,5’inin 18-19 yaş arasında olduğu (n=32), % 53,6’sının 20-21 yaşları arasında olduğu (n=163), %23,7’sinin 22-23 yaşları arasında olduğu (n=72), %3,3’ünün 24-25 yaşları arasında olduğu (n=10), %8,9’unun ise 25 üstü yaşa sahip olduğu (n=27) görülmektedir. Gelir düzeylerinin dağılımlarına bakıldığında % 6,6’sının 0 ile 250 TL arasında (n=20), %10,9’unun 251-500 TL arasında (n=33), %25’inin 501-750 TL arasında (n=25), %35,9’unun 751-1000 TL arasında (n=109), %21,7’sinin ise 1000 TL üstü (n=66) gelire sahip olduğu görülmektedir. Eğitim düzeylerine bakıldığında öğrencilerin % 7,6’sının ön lisans (n=23), %92,6’sının ise lisans (n=281) öğreniminde olduğu görülmektedir. Öğrencilerin sınıf dağılımlarına bakıldığında üniversite 1. sınıfa giden öğrencilerin oranının %33,2 (n=101), 2. sınıfa gidenlerin oranının % 37,2 (n=113), 3. sınıfa gidenlerin oranının %18,1 (n=55), 4. sınıfa gidenlerin oranının ise %11,5 (n=35) olduğu görülmektedir.

3.1.Kolerasyon ve Regresyon Analizi Sonuçları

Sosyal medya bağımlılığı ile gelişmeleri kaçırma korkusu (FOMO) ölçeği arasında ilişkinin var olup olmadığı, aralarında bir ilişki var ise bu ilişkinin belirlenmesi amacı ile “Pearson Kolerasyon Analizi” yapılmıştır. Analizin yapılmasındaki amaç; sosyal medya bağımlılığı ile gelişmeleri kaçırma korkuları arasında varsa ilişkinin tespit edilmesi, ilişki var ise bu ilişkinin pozitif veya negatif yönde mi olduğunun belirlenmesi amaçlanmaktadır (Sungur, 2010).

Kolerasyon katsayısı ‘r’ ile ifade edilmektedir ve 1 ile -1 arasında değer ile ifade edilmektedir. Pearson kolerasyon katsayısı; 0,00-0,25 arası çok zayıf, 0,26-0,49 zayıf ilişki, 0,50-0,69 orta düzeyde ilişki, 0,70-0,89 yüksek düzeyde ilişki ve 0,90-1,00 arasındaki değer ise çok yüksek ilişki olarak kabul edilmektedir (Sungur, 2010).

Tablo 2

Sosyal Medya Bağımlılığı ve Alt Boyutlarının ile FOMO Arasındaki Kolerasyon Analiz Sonuçları

		Sanal Tolerans	FOMO	Sanal İletişim
Sanal Tolerans	Pearson Kolerasyon Sig. (2-tailed)		.492** .000	.606** .000
FOMO	Pearson Kolerasyon Sig. (2-tailed)	.492** .000		.505** .000
Sanal İletişim	Pearson Kolerasyon Sig. (2-tailed)	.606** .000	.505** .000	
SMBÖ-YF	Pearson Kolerasyon Sig. (2-tailed)		.555** .000	

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).
p<0.05

Çalışma sonuçlarına göre çocuk gelişimi bölümü öğrencilerinin sosyal medya bağımlılıkları ve FOMO düzeyleri ile ilişkisine göre pozitif anlamlı ve orta düzeyde ilişki bulunmuştur ($r=0,555$; $p<0,01$). Sosyal medya bağımlılığı ölçeğinin sanal tolerans boyutu ile FOMO düzeyleri arasında pozitif ve zayıf düzeyde ilişki bulunmuştur ($r=0,492$; $p<0,01$). Sosyal medya bağımlılığının sanal iletişim boyutu ile FOMO düzeyleri arasında pozitif anlamlı ve orta düzeyde ilişki bulunmuştur ($r=0,55$; $p<0,01$). Analiz kapsamında yapılan basit düzeyde yapılan regresyon analizi sonuçları tablo 3’de belirtilmiştir.

Tablo 3

Sosyal Medya Bağımlılıkları ile FOMO Arasındaki Regresyon Analiz Sonuçları

Model	Standardize Edilmemiş Katsayı		Standardize Katsayı	t	Anlamlılık Düzeyi
	B	Std. Error	Beta		
Sabit	7.21	1.60		4.49	0.00
SMBÖ	0.34	0.03	0.55	11.60	0.00
Bağımlı Değişken: Gelişmeleri Kaçırma Korkusu (FOMO)					
F Değeri: 134.62	p: 0.0				
R Değeri= 0.55	R ² = 0.30				

p<0.05

Tablo 3’deki F (134,62) ve p (0,00<0,05) değerlerine göre regresyon analizi istatistiksel olarak anlamlıdır. Regresyon katsayılarının anlamlılığını belirten değer olan t sonucuna ($t=11,60$; $p=,00<0,05$) göre; sosyal medya bağımlılıklarının gelişmeleri kaçırma korkusuna etkisi istatistiksel olarak anlamlıdır.

Değişkenlere bakıldığında aralarında anlamlı düzeyde ($r=0,55$) bir ilişki vardır. Bağımsız değişkenin bağımlı değişkeni anlamlandırma oranı olan $R^2= 0,30$ olarak belirlenmiştir. Bu sonuca göre gelişmeleri kaçırma korkularına ait değişimlerinin %30’u sosyal medya bağımlılığı ile açıklanmakta ve sosyal medya bağımlılığındaki 1 birimlik artış gelişmeleri kaçırma korkusuna (FOMO) 0,34 birim arttırmaktadır şeklinde yorumlanmaktadır. Sosyal Medya Bağımlılığı alt boyutu olan sanal toleransın gelişmeleri kaçırma korkusu arasındaki regresyon analizi sonuçları Tablo 4 'de verilmiştir.

Tablo 4

Sosyal Medya Bağımlılığı Alt Boyutu Olan Sosyal Tolerans ile FOMO Arasındaki Regresyon Analizi Sonuçları

Model	Standardize Edilmemiş Katsayı	Std. Error	Standardize Katsayı	t	Anlamlılık Düzeyi
Sabit	B 9.20	1.68	Beta	5.45	0.00
Sanal Tolerans	0.51	0.05	0.49	9.82	0.00
Bağımlı Değişken: Gelişmeleri Kaçırma Korkusu (FOMO)					
F Değeri: 96.55		p: 0.00			
R Değeri= 0.49		R ² = 0.24			
p<0.05					

Tablo 4'deki F (96,55) ve p (0,00<0,05) değerlerine göre regresyon analizi istatistiksel olarak anlamlıdır. Regresyon katsayılarının anlamlılığını belirten değer olan t sonucuna (t=9,82; p= 0,00<0,05) göre; sosyal medya bağımlılıklarının alt boyutu olan sanal tolerans ile gelişmeleri kaçırma korkusuna etkisi istatistiksel olarak anlamlıdır.

Değişkenlere göre bakıldığında aralarında anlamlı düzeyde (R=0,49) bir ilişki vardır. Bağımsız değişkenin bağımlı değişkeni anlamlandırma oranı olan R²= 0,24 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuca göre gelişmeleri kaçırma korkusuna ait değişimlerinin %24'u sosyal medya bağımlılığının sanal tolerans alt boyutu ile açıklanmakta ve sosyal medya bağımlılığındaki 1 birimlik artış gelişmeleri kaçırma korkusuna (FOMO) 0,51 birim arttırmaktadır şeklinde yorumlanmaktadır. Sosyal Medya Bağımlılığı alt boyutu olan sanal iletişimin gelişmeleri kaçırma korkusu arasındaki regresyon analizi sonuçları Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5

Sosyal Medya Bağımlılığı Alt Boyutu Olan Sosyal Sanal İletişim ile FOMO Arasındaki Regresyon Analizi Sonuçları

Yerel kolejlere kayıt, 2005

Model	Standardize Edilmemiş Katsayı	Std. Error	Standardize Katsayı	t	Anlamlılık Düzeyi
Sabit	B 12.61	1.31	Beta	9.62	0.000
Sanal İletişim	0.61	0.06	0.50	10.16	0.000
Bağımlı Değişken: Gelişmeleri Kaçırma Korkusu (FOMO)					
F Değeri: 103.29		p: 0.00			
R Değeri= 0.50		R ² = 0.25			
p<0.05					

Tablo 5'deki F (103,29) ve p (0,00<0,05) değerlerine göre regresyon analizi istatistiksel olarak anlamlıdır. Regresyon katsayılarının anlamlılığını belirten değer olan t sonucuna (t=10,16; p= ,00<0,05) göre; sosyal medya bağımlılıklarının alt boyutu olan sanal iletişimin ile gelişmeleri kaçırma korkusuna etkisi istatistiksel olarak anlamlıdır.

Değişkenlere göre bakıldığında aralarında anlamlı düzeyde (R=0,50) bir ilişki vardır. Bağımsız değişkenin bağımlı değişkeni anlamlandırma oranı olan R²= 0,25 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuca göre gelişmeleri kaçırma korkusu ait değişimlerinin %25'i sosyal medya

bağımlılığının sanal tolerans alt boyutu ile açıklanmakta ve sosyal medya bağımlılığındaki 1 birimlik artış gelişmeleri kaçırma korkusunu (FOMO) 0,61 birim arttırmaktadır şeklinde yorumlanmaktadır. Sosyal medya bağımlılığının alt boyutları olan sanal tolerans ve sanal iletişimin yaş değişkeni ile anlamlı bir ilişkisinin olup olmadığını belirlemek amacı yapılan test Tablo 6’da belirtilmiştir.

Tablo 6

Sanal Tolerans ve Sanal İletişim ile Yaş Değişkenine İlişkin Anova Analizi

		Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	f	p
Sanal Tolerans	Gruplar arası	154.90	4	38.72	0.66	0.62
	Grup içi	17544.25	299	58.67		
	Toplam	17699.15	303			
Sanal İletişim	Gruplar arası	164.27	4	41.06	0.96	0.42
	Grup içi	12782.22	299	42.75		
	Toplam	12946.49	303			

p<0.05

Normallik analizi yapılmış ve sonucu olarak değerleri (+1.5; -1.5) normal düzeyde belirlenmiştir. Normallik testi sonrasında anova analizi yapılmıştır. Homojenlik testi sonucu varyansların homojen olarak dağıldığı belirlenmiştir. Tablo 6 incelendiğinde yaş değişkeninin sanal tolerans ve sanal iletişim alt boyutları ile anlamlı bir ilişkiye sahip olmadığı tespit edilmiştir. Sosyal medya bağımlılığı alt boyutları olan sanal iletişim ve sanal toleransın gelir durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık içerip içermediğine yönelik yapılan analiz Tablo 7’ de belirtilmiştir.

Tablo 7

Sanal Tolerans ve Sanal İletişim ile Gelir Durumu Değişkenine İlişkin Anova Analizi

		Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	f	p
Sanal Tolerans	Gruplar arası	115.36	4	28.84	0.49	0.74
	Grup içi	17583.78	299	58.80		
	Toplam	17699.15	303			
Sanal İletişim	Gruplar arası	43.92	4	10.98	0.25	0.90
	Grup içi	12902.56	299	43.15		
	Toplam	12946.49	303			

p<0.05

Sanal tolerans ve sanal iletişimin gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını belirlemek amacıyla normallik testi yapılmış ve normal dağılım gösterdiği (+1.5, -1.5) belirlenmiştir. Normallik analizi sonrasında anova analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonrasında Tablo 7’de görüldüğü üzere sanal tolerans ve sanal iletişim alt boyutlarının gelir düzeyleri ile anlamlı bir ilişkisinin olmadığı saptanmıştır. Sosyal medya bağımlılığı alt boyutları olan sanal iletişim ve sanal toleransın sınıf düzeyleri değişkenine göre anlamlı bir farklılık içerip içermediğine yönelik yapılan analiz Tablo 8’ de belirtilmiştir.

Tablo 8*Sanal Tolerans ve Sanal İletişim ile Sınıf Düzeyleri Değişkenine İlişkin Anova Analizi*

		Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	f	p
Sanal Tolerans	Gruplar arası	18.83	3	61.27	1.05	0.37
	Grup içi	17515.32	300	58.38		
	Toplam	17699.15	303			
Sanal İletişim	Gruplar arası	88.24	3	29.41	0.68	0.56
	Grup içi	12858.25	300	42.86		
	Toplam	12946.49	303			

p<0.05

Sanal tolerans ve sanal iletişimin sınıf düzeyleri değişkenine göre anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını belirlemek amacıyla normallik testi yapılmış ve normal dağılım gösterdiği (+1.5, -1.5) belirlenmiştir. Normallik analizi sonrasında anova analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonrasında Tablo 8’de görüldüğü üzere sanal tolerans ve sanal iletişim alt boyutlarının sınıf düzeyleri ile anlamlı bir ilişkisinin olmadığı saptanmıştır. Sosyal medya bağımlılığı alt boyutları olan sanal iletişim ve sanal toleransın eğitim düzeyleri değişkenine göre anlamlı bir farklılık içerip içermediğine yönelik yapılan analiz Tablo 9’ da belirtilmiştir.

Tablo 9*Sanal Tolerans ve Sanal İletişim ile Eğitim Düzeyleri Değişkenine İlişkin Anova Analizi*

		Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	f	p
Sanal Tolerans	Gruplar arası	35.02	1	35.02	0.59	0.44
	Grup içi	17664.12	302	58.49		
	Toplam	17699.15	303			
Sanal İletişim	Gruplar arası	102.47	1	102.47	2.40	0.12
	Grup içi	12844.02	302	42.53		
	Toplam	12946.49	303			

p<0.05

Sanal tolerans ve sanal iletişimin eğitim düzeyleri değişkenine göre anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını belirlemek amacıyla normallik testi yapılmış ve normal dağılım gösterdiği (+1.5, -1.5) belirlenmiştir. Normallik analizi sonrasında anova analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonrasında Tablo 9’da görüldüğü üzere sanal tolerans ve sanal iletişim alt boyutlarının eğitim düzeyleri ile anlamlı bir ilişkisinin olmadığı saptanmıştır. Gelişmeleri kaçırma korkusu ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı belirlenmesi amacıyla yapılan analiz Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10*Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği ile Yaş Değişkenine İlişkin Anova Analizi*

	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	f	p
Gruplar arası	275.14	4	68.78	1.09	0.35
Grup içi	18779.26	299	62.80		
Toplam	19054.40	303			

p<0.05

Gelişmeleri kaçırma korkusu ile yaş değişkeni arasındaki ilişki incelendiğinde (Tablo 10) gelişmeleri kaçırma korkusu ile yaş değişkeni arasında yapılan anova analizi sonrasında yaş değişkeni ile gelişmeleri kaçırma korkuları arasında anlamlı bir farkın olmadığı saptanmıştır. Gelişmeleri kaçırma korkusu ile gelir düzeyleri değişkeni arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı belirlenmesi amacı ile yapılan analiz Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11*Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği ile Gelir Düzeyleri Değişkenine İlişkin Anova Analizi*

	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	f	p
Gruplar arası	367.94	4	91.89	1.47	0.21
Grup içi	18686.81	299	62.49		
Toplam	19054.40	303			

p<0.05

Gelişmeleri kaçırma korkusu ile gelir düzeyleri değişkeni arasındaki ilişki incelendiğinde (Tablo 11) gelişmeleri kaçırma korkusu ile gelir düzeyleri değişkeni arasında yapılan anova analizi sonrasında gelir düzeyleri değişkeni ile gelişmeleri kaçırma korkuları arasında anlamlı bir farkın olmadığı saptanmıştır. Gelişmeleri kaçırma korkusu ile sınıf düzeyleri değişkeni ile anlamlı düzeyde bir ilişkinin var olduğunun belirlenmesi amacı ile yapılan analiz Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12*Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği ile Sınıf Düzeyleri Değişkenine İlişkin Anova Analizi*

	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	f	p
Gruplar arası	173.84	3	57.94	0.92	0.43
Grup içi	18880.56	300	62.93		
Toplam	19054.40	303			

p<0.05

Gelişmeleri kaçırma korkusu ile sınıf düzeyleri değişkeni arasındaki ilişki incelendiğinde (Tablo 12) gelişmeleri kaçırma korkusu ile sınıf düzeyleri değişkeni arasında yapılan anova analizi sonrasında sınıf düzeyleri değişkeni ile gelişmeleri kaçırma korkuları arasında anlamlı bir farkın olmadığı saptanmıştır. Gelişmeleri kaçırma korkusu ile eğitim düzeyleri değişkeni arasında anlamlı düzeyde anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı belirlenmesi amacı ile yapılan analiz Tablo 13’de verilmiştir.

Tablo 13*Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği ile Eğitim Düzeyleri Değişkenine İlişkin Anova Analizi*

	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	f	p
Gruplar arası	0.31	1	0.31	0.00	0.94
Grup içi	19054.09	302	63.09		
Toplam	19054.40	303			

p<0.05

Gelişmeleri kaçırma korkusu ile eğitim düzeyleri değişkeni arasındaki ilişki incelendiğinde (Tablo 13) gelişmeleri kaçırma korkusu ile eğitim değişkeni arasında yapılan anova analizi sonrasında eğitim düzeyleri değişkeni ile gelişmeleri kaçırma korkuları arasında anlamlı bir farkın olmadığı saptanmıştır.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi ve Çiçekdağı Meslek Yüksekokulunda okuyan 304 çocuk gelişimi bölümü öğrencisinin sosyal medya bağımlılıkları ile gelişmeleri kaçırma korkuları (FOMO) ilişkisinin farklı değişkenler açısından saptanması amaçlanmıştır. Yapılan çalışma sonuçlarına göre:

Araştırmamızda sosyal medya bağımlılığı ile gelişmeleri kaçırma korkusu (FOMO) arasında yapılan kolerasyon ve regresyon analizi sonuçlarına bakılarak istatistiksel olarak anlamlı düzeyde ve pozitif bir ilişki tespit edilmiştir. Çalışmadan elde edilen sonuç literatürle desteklenmektedir. Swar & Haveed'in (2017) yapmış olduğu çalışma da sosyal medya bağımlılıkları ile FOMO arasında pozitif yönlü bir ilişkinin var olduğu saptanmıştır. Bir diğer çalışma da Przyblyski vd., (2013) yapmış olduğu çalışma da SMB ile FOMO arasında ilişki tespit edilmiştir. Blackwell vd., (2017) yapmış olduğu çalışmada ise SMB ile FOMO arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Oberst ve arkadaşları (2017), yapmış oldukları çalışmalarda da sosyal medya bağımlılıkları ile FOMO düzeyleri arasında ilişki bulunmuştur. Yapılan diğer çalışmalara göre bu çalışmamızdaki sonuç ve bulgulara göre FOMO düzeyleri yüksek olan bireylerin sosyal medya bağımlılıkları da yüksek olduğu veya arttığı söylenebilir. Literatürdeki yapılan pek çok çalışma bulgularımız ile örtüşmektedir (Alt, 2015; Beyens vd., 2016). Ünal (2019) yapmış olduğu çalışmada çevrim içi sosyal destek, FOMO ve sosyal medya yorgunluğu ile ilgili yapmış oldukları çalışmada gelişmeleri kaçırma korkuları ile sosyal medya bağımlılığı arasında pozitif bir ilişkinin sonucuna ulaşmıştır.

Çalışmada bulunan diğer bulgulara göre ise sosyal medya bağımlılığının sanal tolerans boyutu ile FOMO arasında pozitif yönlü zayıf bir ilişkinin bulunmaktadır ($r= 0,492$; $p<0,01$). Alt boyut olan sanal tolerans sonuçlarına göre bireylerin sanal tolerans düzeyi arttıkça FOMO düzeylerinde de artış gerçekleşmektedir. Regresyon analizi ile de bireylerin sosyal tolerans boyutunun FOMO yetkinliğini açıklama oranı $R^2= 0,242$ olarak bulgulanmıştır. Sanal tolerans düzeyindeki 1 birimlik artış FOMO düzeyinin 0,511 birim arttırmaktadır şeklinde ifade edebiliriz. Sosyal medya bağımlılığı alt boyutu olan sanal tolerans ile FOMO arasında anlamlı bir ilişki vardır kabul edilmiştir. Bireylerin sanal iletişimleriyle FOMO düzeyleri arasında pozitif yönlü orya düzeyde bir ilişkinin bulunmaktadır ($r= 0,505$; $p<0,01$). Bireylerin sosyal iletişim boyutlarındaki artış ile bireylerde oluşan FOMO düzeylerinde de artışa sebep olduğu söylenebiliriz. Regresyon analizi ile de bireylerin sanal iletişim düzeyleri ile FOMO düzeylerini açıklama oranı $R^2= 0,255$ olarak hesaplanmıştır. Bireylerin sanal iletişim düzeylerindeki 1 birimlik artış FOMO düzeyinde 0,612 birimlik artışa neden olmaktadır şeklinde yorumlayabiliriz.

Bu sonuçlara göre sosyal medya bağımlılığı alt boyutu olan sanal iletişim ile FOMO arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Katılımcıların yaş, gelir düzeyleri, sınıf düzeyleri ve eğitim düzeylerine göre sosyal medya bağımlılığı düzeyi ile sosyal medya bağımlılığı alt boyutları olan sanal tolerans ve sanal iletişim arasında anova analizi yapılmıştır. Analiz sonucuna göre bireylerin yaşları, gelir düzeyleri, sınıf düzeyleri ve eğitim düzeyleri arasında ile sanal tolerans ve sanal iletişim arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Bireylerin gelişmeleri kaçırma korkuları ile yaş, gelir düzeyleri, sınıf düzeyleri ve eğitim düzeyleri değişkenleri arasında yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda, değişkenlerin gelişmeleri kaçırma korkusu ile anlamlı bir ilişkisinin olmadığı tespit edilmiştir.

Katılımcıların eğitim düzeylerinin sosyal medya bağımlılığı ve FOMO düzeyleri karşılaştırılmasında tek faktörlü varyans analizi (anova) kullanılmış ve analizde Post Hoc kullanılmıştır. Analiz sonrasında katılımcıların sosyal medya bağımlılıkları ve FOMO düzeylerinin eğitim düzeylerine göre farklılaşmadığı görülmüştür ($p=0,05<0,944$; $p=0,05<0,208$). Bu sonuca göre sosyal medya bağımlılığı ile katılımcıların eğitim düzeyleri arasında ve FOMO ile katılımcıların eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Analiz sonuçların paralel olarak Meral (2017)'in yapmış olduğu çalışma sonuçlarına göre yaş değişkenine göre farklılık oluşmadığı görülmektedir. Tutgun & Deniz (2016) yılında yapmış oldukları çalışmada yaş ile sosyal medya farklılıkları açısından farklılık bulamamışlardır. Fakat Ünübol & Sayar (2020)'in yapmış oldukları çalışmada yaş ile sosyal medya bağımlılıkları ile anlamlı bir farklılık oluştuğunu belirtmişlerdir. Yapmış oldukları çalışmada 29 yaş altındaki katılımcıların FOMO düzeylerinde 29 yaş üstündeki katılımcılara göre daha fazla olduğu görülmüştür. Özcan & Koç (2019) yapmış oldukları çalışmada katılımcıların yaşları ile FOMO düzeyleri arasında olumsuz bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Dirik (2016)'in yapmış olduğu çalışmaya göre sosyal medya bağımlılığı ile gelir düzeyi arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmaya paralel olarak Süler (2016)'in yapmış olduğu çalışmada da üniversitede okuyan öğrencilerin sosyal medya bağımlılıkları ile gelir düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamadığı sonucuna ulaşmıştır. Gürdin (2019) yapmış olduğu çalışmada katılımcıların gelir düzeyleri ile FOMO düzeyleri arasında ilişkinin olduğunu sonucuna ulaşmıştır. Tekin vd., (2014)'in yapmış olduğu çalışmaya göre bireylerin yaş ve gelir düzeyleri ile sosyal medya bağımlılıkları arasında anlamlı düzeyde bir ilişki olmadığı yönünde bir sonuca ulaşmışlardır.

Özcan & Koç (2019) yapmış oldukları çalışmada bireylerin eğitim düzeyleri ile FOMO düzeyleri arasında araştırmamızın aksine olumsuz bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Kaçar (2019) yapmış olduğu çalışmada bireylerin Eğitim düzeyleri ile FOMO düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulgusuna ulaşmıştır. Yapılan çalışmaların aksine bireylerin FOMO düzeyleri ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı düzeyde bir değişim olmadığı yönünde bir sonucuna ulaşmıştır.

Çocuk gelişimi bölümü sosyal medya bağımlılıkları ve gelişmeleri kaçırma korkuları (FOMO) ile ilgi araştırmamız beklenildiği gibi sosyal medya ile FOMO düzeyleri arasında ilişkili olduğu belirlenmiştir. Çalışmamızdaki demografik bilgiler literatür ile eş değer şekilde sonuçlar alınmıştır.

Çalışma sonuçlarına göre çocuk gelişimi bölümü öğrencilerinin sosyal medya bağımlılıkları orta düzeyde olduğu ve sosyal medya bağımlılıkları ile gelişmeleri kaçırma korkuları ile orta düzeyde bir ilişkinin var olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçların öğrencilerin sosyal medya kullanım düzeylerinin amaçlarının daha belirgin olması için gerekli eğitim ve çalışmaların yapılması gerekmektedir. Bu sonuçlar ışığında çocuk gelişimi bölümü öğrencilerinin gerekli eğitimlerin ve bilgilendirilmelerinin yapılması ve gelecek zamanlarda bireylerin bağımlılık düzeylerinin daha

fazla artmasının engellenmesi ve bireylerin internet kullanımını kontrollü ve bağımlılık ile bilinçli bir yapıya ulaşmaları için desteklerin sunulması gerekmektedir. Bireylerin sosyal hayatta oluşan durum, olay ve olgulara ilişkin haber alma, merak vb. bilgi alma veya bilgi verme amaçlarının bir hastalık haline gelmeden önce tespit edilmesi gerekmektedir. Bireylerin amaçlarının daha net ve bağımlılık ve korku düzeylerine ulaşmadan ifade etme ve haber alma yolları için gerekli düzeyde çalışmaların yapılması önemli bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ancak bireylerin sosyal medya bağımlılıklarının daha detaylı bir şekilde tespit edilebilmesi ve gelişmeleri kaçırma korkularına neden olan durumların belirlenmesi amacı ile farklı değişkenler ve demografik bilgiler ışığında yeni çalışmaların yapılması önemlidir. Gelecek yıllar içerisinde yeni nesillerin hayatları yönlendirme ve desteklemek ile çalışmalar yapacak olan çocuk gelişimi bölümü öğrencilerinin daha farklı eğitimlerin verilmesi önem arz etmektedir. Bu bireylerin hem gelecek nesilleri hem de kendilerine yönelik hem Millî Eğitim Bakanlığı hem de üniversiteler ile birlikte bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmalarına hız verilmesi gerekmektedir.

Genel olarak bakıldığında günümüzde daha fazla önem kazanan sosyal medya, gençlerin özellikle gelecekte toplumu şekillendirecek olan nesiller için hem gelecek nesillere örnek ve bilinçli müdahale edebilmesi hem de kendi nesilleri için kendilerini ve tam tanımlayabilmesi için önemli bir hal almıştır. Bundan dolayıdır ki bireylerin özellikle sosyal medya üzerinde bağımlı olmadan kullanabilmeleri önem arz etmektedir. Çocuk gelişimi bölümü öğrencilerinin sosyal medya bağımlılıklarının belirlenmesi ve gelişmeleri kaçırma korkularının tespit edilmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Ak, N. Y., & Yildirim, S. (2018). Nomophobia among undergraduate students and its link to mobile learning. *Education, (81)*, 55-48.
- Alabi, O. F. (2013). A survey of Facebook addiction level among selected Nigerian University undergraduates. *New media and mass communication, 10(2012)*, 70-80.
- Alavi, M., & Mansor, S. M. S. (2011). Categories of problems among international students in Universiti Teknologi Malaysia. *Procedia-Social and Behavioral Sciences, (30)*, 1581-1587.
- Alt, D. (2015). College students' academic motivation, media engagement and fear of missing out. *Computers in Human Behavior, (49)*, 111-119.
- Anderson, H. (2011). *Never heard of Fomo? You're so missing out*. The Guardian.
- Bányai, F., Zsila, Á., Király, O., Maraz, A., Elekes, Z., Griffiths, M. D. & Demetrovics, Z. (2017). Problematic social media use: Results from a large-scale nationally representative adolescent sample. *PloS one, 12(1)*, e0169839.
- Barker, V. (2009). Older adolescents' motivations for social network site use: The influence of gender, group identity, and collective self-esteem. *Cyberpsychology & behavior, 12(2)*, 209-213.
- Beyens, I., Frison, E. & Eggermont, S. (2016). "I don't want to miss a thing": Adolescents' fear of missing out and its relationship to adolescents' social needs, Facebook use, and Facebook related stress. *Computers in Human Behavior, 64*, 1-8. doi:10.1016/j.chb.2016.05.083

- Blackwell, D., Leaman, C., Tramposch, R., Osborne, C. & Liss, M. (2017). Extraversion, neuroticism, attachment style and fear of missing out as predictors of social media use and addiction. *Personality and Individual Differences*, 116, 69–72. doi:10.1016/j.paid.2017.04.039
- Cihangir-Çankaya, Z. (2009). Öğretmen adaylarında temel psikolojik ihtiyaçların doyumu ve iyi olma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(3), 691-711.
- Dawson, B., & Trapp, R. G. (2001). Probability & related topics for making inferences about data. . *In Basic & Clinical Biostatistics*. New York: Lange Medical Books /McGraw-Hill.(3), 69-72.
- Deci, E. L., Connell, J. P. & Ryan, R. M. (1989). Self-determination in a work organization. *Journal of applied psychology*, 74(4), 580.
- Dirik, K. (2016). *Ergenlerde Akıllı Telefon Bağımlılığı İle Öz-Güven Arasındaki İlişkilerin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Dossey, L. (2014). FOMO, digital dementia, and our dangerous experiment. *Explore: The Journal of Science and Healing*, 10(2), 69-73.
- Ersoy, M. (2014). Dünya dönmeye devam ediyor. Havadis Gazetesi. Erişim Tarihi: 25 Ekim 2016. Erişim Linki: http://irep.emu.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11129/2498/ersoy_metin.pdf?sequence=1
- Eşitti, Ş. (2015). Bilgi Çağında Problemlerli İnternet Kullanımı Ve Enformasyon Obezitesi: Problemlerli İnternet Kullanımı Ölçeğinin Üniversite Öğrencilerine Uygulanması. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi| Istanbul University Faculty of Communication Journal*(49), 75-97.
- Fraenkel, J.R. & Wallen, N.E. (2006). *How to design and evaluate research in education*. (6th Edition). New York: McGraw-Hill.
- Galagan, P., & Biech, E. (2010). Burp, chatter, tweet: New sounds in the classroom. *T+ D*, 64 (7), 26-29. In.
- Gemmill, E. L., & Peterson, M. (2006). Technology use among college students: Implications for student affairs professionals. *Journal of Student Affairs Research and Practice*, 43(2), 482-502.
- Gezgin, D. M., Cakir, O., & Yildirim, S. (2018). The relationship between levels of nomophobia prevalence and internet addiction among high school students: The factors influencing Nomophobia. *International Journal of Research in Education and Science*, 4(1), 215-225.
- Gezgin, D. M., Hamutoglu, N. B., Gemikonakli, O., & Raman, I. (2017). Social networks users: fear of missing out in preservice teachers. *Journal of Education and Practice*, 8(17), 156-168.
- Gökler, M. E., Aydın, R., Ünal, E., & Metintaş, S. (2016). Sosyal ortamlarda gelişmeleri kaçırma korkusu ölçeğinin Türkçe sürümünün geçerlilik ve güvenilirliğinin değerlendirilmesi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 17(1), 52-59.

- Grolnick, W. S. (2009). The role of parents in facilitating autonomous self-regulation for education. *Theory and Research in Education*, 7(2), 164-173. doi:10.1177/1477878509104321
- Gürdin, B. (2019). Sosyal medyanın hedonik tüketimi ve FoMO'nun gücü. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 54(3), 1259-1278.
- Hato, B., & Hoetjes, M. (2013). (Compulsive) Mobile Phone Checking Behavior Out of a Fear of Missing Out: Development, *Psychometric Properties and Test-Retest Reliability of a C-FoMO-Scale*, 1-44.
- Işık, U., & Topbaş, H. (2015). Facebook ve bağımlılık: Medya bağımlılığı araştırması. *International Journal of Social Science*, 38, 319-336.
- Yenilmez Kaçar, G. (2021). The relationship between the use of social media and loneliness during covid-19 pandemic . *Atatürk İletişim Dergisi* , *Atatürk İletişim Dergisi* , 93-110 . DOI: 10.32952/atauniiletisim.1034712
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Nobel Yayıncılık(20), 81.
- McCabe, L. A., Cunningham, M., and Brooks-Gunn, J. (2004). *The development of self-regulation in young children: Individual characteristics and environmental contexts*. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/232587827_The_development_of_self_regulation_in_young_children_Individual_characteristics_and_environmental_contexts in 18.01.2023.
- Meral, D. (2017). *Orta öğretim öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığının yalnızlık, yaşam doyumu ve bazı kişisel özellikler bakımından incelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Üniversitesi, Erzincan.
- Oberst, U., Wegmann, E., Stodt, B., Brand, M. & Chamarro, A. (2017). Negative consequences from heavy social networking in adolescents: The mediating role of fear of missing out. *Journal of Adolescence*, 55, 51–60. doi:10.1016/j.adolescence.2016.12.008
- Ophir, E., Nass, C., & Wagner, A. D. (2009). Cognitive control in media multitaskers. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 106, 15583 - 15587.
- Özcan, H. M., & Koç, U. (2019). The dark side of digitalization fear of missing out: The sample of banking sector employees. *Business and Management Studies: An International Journal*, 7(5), 2851-2862. <https://doi.org/10.15295/bmij.v7i5.1362>
- Przybylski, A. K., Murayama, K., DeHaan, C. R., & Gladwell, V. (2013). Motivational, emotional, and behavioral correlates of fear of missing out. *Computers in human behavior*, 29(4), 1841-1848.
- Shensa, A., Escobar-Viera, C. G., Sidani, J. E., Bowman, N. D., Marshal, M. P., & Primack, B. A. (2017). Problematic social media use and depressive symptoms among US young adults: A nationally-representative study. *Social science & medicine*, 182, 150-157.
- Sungur, O. (2010). *Korelasyon analizi. S. Kalaycı içinde, SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri* (s. 115-117). Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Süler, M. (2016), Akıllı telefon bağımlılığının öznel mutluluk düzeyine etkisinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.

- Swar, B. & Hameed, T. (2017), "February). Fear of missing out, social media engagement, smartphone addiction and distraction: moderating role of self-help mobile apps-based interventions in the youth", International Conference on Health Informatics, Scitepress, 6, 139-146.
- Şahin, C., & Yağcı, M. (2017). Sosyal medya bağımlılığı ölçeği- yetişkin formu: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 523-538.
- Tekin, C., Gunes, G., & Colak, C. (2014). Adaptation of problematic mobile phone use scale to turkish: a validity and reliability study [Cep telefonu problemleri kullanımı (Pu) ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması]. *Medicine Science*, 3(3), 1367-1381.
- Tutgun Ünal, A., & Deniz, L. (2016). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığının incelenmesi, *Route Educational and Social Science Journal*, 3(2), 155-181.
- Ünal, Ç. (2019). *Çevrimiçi sosyal destek ve gelişmeleri kaçırma korkusu ile sosyal anksiyete bozukluğu belirtisi düzeyi arasındaki ilişkinin açıklanmasında sosyal medya bağımlılığı ve sosyal medya yorgunluğunun aracı rolü*. Yüksek Lisans Tezi, Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programı. Başkent Üniversitesi.
- Ünüböl, H., & Sayar, G. H. (2020). Investigation of the association of the fear of missing out with attention deficit and impulsivity in terms of age, gender and tobacco dependence. *Online Türk Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(2), 260-270.
- Wortham, J. (2011). Feel like a wallflower? Maybe it's your Facebook wall. *New York Times*, 3.
- Yildirim, C., & Correia, A.-P. (2015). Exploring the dimensions of nomophobia: Development and validation of a self-reported questionnaire. *Computers in human behavior*, 49, 130-137.
- Zunic, D. (2017). *The effects of social media and self-esteem on the fear of missing out (FoMO) and delinquent behavior*. Doctoral dissertation, Florida Southern College, Florida.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

SCT is a concept that exists in social settings and aims to describe an individual's fear of exclusion (Gil, Chammaro, & Oberst, 2015). In concerns about relationships between people, the main beneficiaries fear being socially excluded. SCT is the fear of others having fun without you (Przybylski et al., 2013).

While social media can play an important role in keeping college students connected with family and friends (Gemmill & Peterson, 2006), some faculty members view technology, and social media in particular, as a distraction (Galagan, 2010). To you et al. (2013) state that the default task in university classroom settings is to reinforce the information told by the instructor. If a task unrelated to the learning context is introduced, attention has to switch between primary and secondary tasks, which strains attentional resources. This multitasking can have negative long-term effects on 'declarative memory', which enables people to identify and use what they have learned from previous notifications (Ophira et al., 2009).

Individuals tend to feel more anxious, irritable, more inadequate and temporarily lower their self-esteem after viewing social media (JWT Intelligence, 2012). It has been suggested that social media may provide an outlet for addictive behaviors (Alabi, 2013) or psychiatric symptoms such as sensitivity, depression and anxiety (Alavi et al., 2011). It has been reported that individuals with FOMO use social media networks as a communication tool instead of face-to-face communication (Dossey, 2014).

Method

In our study, the scanning method was used and it was tried to determine the level of the opinions, thoughts and ideas of the individuals with the scanning method. In order to determine these thoughts, the answers of the individuals were obtained by asking demographic questions together with the social media addiction adult form and fear of missing out scales. In our study, the social media addiction scale consists of 20 questions and 2 sub-dimensions. The first sub-dimension, virtual tolerance, consists of 11 questions, and 2 of these questions were coded as a test. The second sub-dimension covers virtual communication skills and consists of 9 questions. There are 4 demographic information questions in the study.

The social media addiction scale used in our study was developed by Şahin and Yağcı (2017) to determine the social media addiction levels of adults between the ages of 18-65. Explanatory and confirmatory analyzes were made within the framework of the validity studies carried out, and it was determined that the SMDS-YF had a five-point Likert type structure, 2 sub-dimensions (virtual tolerance and virtual communication) and 20 descriptions. Virtual tolerance sub-dimension consists of items 1-11, and virtual communication consists of items 12-20. Items 5 and 11 are reverse scored. The factor loads of the scale range from 0.61 to 0.87. The fit index values of the scale were $\chi^2/sd=3.05$, $RMSA=.059$, $SRMR=.060$, $NFI=.59$, $CFI=.96$, $GFI=.90$; $AGFI=.88$). The factor loads of SMDS-YF take values between 0.61 and 0.87. The Cronbach Alpha internal consistency coefficient was 0.94 for the overall scale, 0.92 for virtual tolerance, and 0.91 for virtual communication. The test-retest reliability coefficients of the scale were 0.93 in general; It was determined as 0.91 for virtual tolerance and 0.90 for virtual communication from the sub-dimensions. The analyzes revealed that the SMDS-YF is a valid and reliable scale for determining adults' social media addiction. The highest score that can be obtained from the scale is 100 and the lowest score is 20.

The Turkish form of Fear of Missing Out (FoMO), another scale of ours, fear of missing out was developed by Gökler et al. (2016) to determine the FOMO levels of individuals. Exploratory and CGI analyzes were conducted within the scope of the validity studies developed. It has a five-point Likert type structure and consists of 10 questions. The factor loadings of the scale ranged from 0.36 to 0.77. The Cronbach Alpha internal consistency coefficient for the overall scale was determined to be 0.81. The analyzes revealed that the SSQ is a valid and reliable scale for determining the addictions of individuals. The highest score that can be obtained from the scale is 50, and the lowest score is 10. A high score is considered as “fear of missing out” of individuals.

Scanning method was used in our study. The obtained data were analyzed with SPSS 25. The analyzes used in our research are correlation, regression, one-way anova and t test. Horse normality tests were not performed in the study. In the tests, the values of kurtosis and skewness and homogeneity were examined.

Findings

Considering the findings of the study, it was determined that the social media addiction levels of individuals did not make a significant difference with the demographic information. However, it was determined that there was a moderate positive relationship between social media addictions and fear of missing out (FOMO) levels of child development students.

Conclusion, Discussion and Recommendations

According to the results of the study, the social media addiction of child development students is at a moderate level and there is a moderate relationship between this addiction and their fear of missing out. In the light of these findings, it is important to provide necessary training and studies to make the purposes of social media use more clear to students. These trainings and information for the students of the department of child development can provide support to prevent further increase in the level of addiction of individuals in the future and to support individuals to reach a controlled and conscious structure of internet use. However, new studies should be conducted in the light of different variables and demographic information in order to determine individuals' social media addictions in more detail and to determine the situations that cause fear of missing out. It is important to provide different trainings to the students of child development departments who will work to guide and support the lives of new generations in the coming years. Information and awareness-raising activities for these individuals, both for future generations and for themselves, should be accelerated together with the Ministry of National Education and universities.